

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiarium reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

Cap. II. De Actuali peccatorum detestatione & deletione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

se non est, nisi etiam divine luci appropinquet. Quare clamet peccatrix anima cum S. Davide Psal. 66. *DEVS misereatur nostri, & benedicat nobis: illuminet vultum suum super nos, & misereatur nostri, ut cognoscamus in terra viam tuam, imò nostram, quàm per præteritam vitam ambulavimus.*

III. Alterum speculum est memoria aut sinus proprius, de quo Jeremias Propheta c. 2. locutus est, cum dixit: *Vide vias tuas in convalle: scito, quid feceris. Quàm vilis facta es nimis, iterans vias tuas.* Clarius verò hoc ipsum speculum indicavit, S. Gregorius l. 10. mor. c. 22. dum dixit: *Electi intra sinum cordis adversum se, quidquid impugnat, enumerant: ibi ante oculos suos omne, quod desleant, coacervant: ibi, quidquid per iram districti iudicis discerni possit, intuentur: ibi tot patiuntur supplicia, quod pari timent.*

IV. Tertium tandem speculum libri sunt, qui varios peccatorum Catalogos continent, atque adeò merito speculo comparari possunt, in quo anima maculas, quas in secundo memoriæ suæ speculo sufficienter cognoscere non potuit, clarius deprehendat. Quare de ejusmodi libris sibi dictum putet, quod S. Joannes olim Apocal. 10. audivisse se testatur: *Accipe librum, & devora illum* (diligenter & prudenter perlegendo) *& faciet amaricari ventrem tuum* (aut cor potius salutari dolore de peccatis excitato) *sed in ore tuo erit dulce tanquam mel* (si videlicet peccata cognita per dolorosam & sinceram confessionem Sacerdoti explicaveris.)

CAPUT II.

DE ACTUALI PECCATORUM DETESTATIONE ET DELETIONE.

I. **A**lter Viæ purgativæ scopus est actualis detestatio peccatorum, seu Justificatio peccatoris, quam DEVS per Prophetam Jeremiam loc. supra cit. indicavit, dum præcepit, ut, post statutam speculam ponat amaritudines sibi; per has enim amaritudines nihil aliud intelligitur, quàm actus illi, qui ad actualem Peccatorum detestationem & excoriationem requiruntur, & quinque potissimum ab Ascetis numerantur.

II. Primus est *Timor iustitia divina*: de quo Salomon Eccl. 1. dixit: *Timor Domini expellit peccatum* (inchoat scilicet) *nam qui sine timore est, non poterit iustificari*. Quod ut sapienter Diadochus to. 5. Bibl. SS. PP. c. 17. dixit, *non potest in sensu cordis DEVM amare, nisi prius toto corde exanimetur*; timore enim DEI efficitur, ut anima pura & mollis facta ad exercendam caritatem se applicet. Hinc merito dicitur Peccator cum S. Propheta Psal. 118. *Confitebor tibi Domine, quia timore tuo carnes meas, à iudiciis enim tuis timui*. Aut cum pio Asceta de imit. Christi c. 14. *Intonas super me iudicia tua, Domine, & timore ac tremore concutis ossa mea, & anima mea exultavit valde*. Sto artonius, & considero, quia cæli non sumus di in conspectu tuo, si in Angelis reperisti pravitatem, in me pepercisti, quid fiet de me? *Ceciderunt Stella de caelo, & pulvis quid praesumam?*

III. Secundus actus est *Spes de misericordia divina*: ut bene S. Augustinus l. 9. Confess. c. 13. dixit ad DEVM *etiam laudabili vita hominum, si remota misericordia divina est*. Et id ipsum etiam prius S. David Psal. 129. indicat dicens: *Si iniquitates observaveris, Domine, quis sustinet? quia apud Dominum misericordia, & copiosa apud eum in peccato*. Semper ergo Peccatoris in pectore debent Spes & fiducia coniungi, inquit S. Gregorius l. 33. moral. c. 1. *quia misericordiam sperat, si iustitiam non timeat: & in cogitatione, qui non confidit*. Hinc, teste S. David Psal. 84. *cordia & veritas obviaverunt sibi, iustitia & pax in conspectu suo*. Dicat itaque Peccator cum eodem Propheta Psal. 130. *Quare tristis es anima mea, & quare conturbas me? spera in DEO, quoniam adhuc confitebor ei*.

IV. Tertius actus *contritio seu dolor est*; hoc quoque S. David Psal. 50. ait: *Sacrificium DEO spiritus contritus: cor contritum & humiliatum DEVS non despicies*. Per Jeremiam c. 6. hortatur peccatricem animam: *Plange super lacrimis meis, accingere cilicio, conspergere cinere, luctum super luctum tibi, plandum amarum*. Vere enim magna vis est lacrymarum, inquit S. Chrysostomus ho. 2. in Psal. 50. *Vis, dicunt, lacrymarum lacryma valent maximum virtutis munus esse: sicut enim Martyres sanguinem fundunt, & peccatores*

lont; ita Peccatores lacrymas fundunt, & peccata obliterant. Quales autem hæ lacrymæ esse debeant, & unde peti, ostendit idem Sanctus ho. 6. in c. 2. Marth. dum ait: Cum amoris ignis alicuius mentem fuerit ingressus, totum inde torporem expellit, facitque, ut ea fons lacrymarum existat; nihil quippe nos ita conglutinat, atque unit, ut illa lacryma. Tales fudit S. Maria Magdalena, unde audire meruit: Remittuntur ei peccata multa, quia dilexit multum. Luc. 7. Unde admirans has lacrymas idem S. Doctor l. 93. Mutatur, inquit, ordo rerum, pluviam terra dat cælum semper, nunc ecce rigat terra cælum. Imò super cælos ad ipsum Dominum usque imber humanarum profluit lacrymarum, ut juxta Psalmistam de aquis fletuum cantetur illud: Et aque, quæ super cælos sunt, laudent nomen Domini. Dicat proin Peccator cum S. Davide Psal. 6. Lavabo per singulas noctes lectum meum, & lacrymis meis stratum meum rigabo.

V. Quartus actus ad expiationem peccatorum necessarius confessio est; nam, ut Salomon Prov. 28. ait, qui abscondit scelera sua, non dirigitur: qui autem confessus fuerit ea, misericordiam consequetur. Et ut clarius Isidorus l. 1. c. 12. ait, Confessio sanat, confessio iustificat, confessio peccatis veniam donat. Omnis spes in confessione consistit. In confessione misericordie loquetur. Nulla tam gravis est culpa, quæ per confessionem non habeat veniam. Hinc pulchrè S. Augustinus super Psal. DEVM alloquens: Non aperui, inquit, sed aperui, ut operires: non celavi, ut te geres. Nam quando homo detegit, DEVS regit. Cum homo agnoscit, DEVS ignoscit. Præoccupet ergo Peccator faciem DEI in confessione, & dicat cum S. Davide Psal. 31. Dixi, confitebor adversum me iniustitiam meam Domino: & tu remisisti impietatem peccati mei. Cessat namque vindicta divina, si confessio præcurrat humana, ut verè S. Ambrosius super Psal. Beati immaculati, pronunciauit.

VI. Quintus actus Satisfactio est; nam ut rectè S. Bernardus l. de quadrag. debito dixit, exigunt à me præterita peccata mea futuram vitam meam, ut faciam fructus dignos poenitentiae, & recogitem omnes annos meos, in amaritudine anima mea. Si cum dederunt me mala, quorum non est numerus; quod ergo me numero est, quomodo numerabo? quomodo satisfaciam, cum præterita reddere debitum usque ad ultimum quadrantem? Dupliciter

placiter autem hæc satisfactio præstari potest. 1. Si, ut Gregorius ho. 23. in Evang. loquitur, contraria opponantur medicamenta peccatis, ac propterea lubricis continentia, et cibibus largitas, iracundis mansuetudo, elatis humilitas imponitur. Summopere namque cogitandum est, inquit idem 34. in Evang. *Vi, qui se illicita meminit commississe, ad quædam etiam licita studeat abstinere, quatenus per hoc Crux suo satisfaciatur.* 2. Si indistinctè operibus bonis, & maximè, quæ cum carnis castigatione conjuncta sunt, vacetur; de quo genere satisfactionis S. Joannes Baptista scutus est, quando Luc. 3. ad fructus dignos pœnitentia scutus est. nam, ut sapienter S. Cyprianus l. 5. de lapsis. *DEVS, quantum Patris pietate indulgens est, tantum maiestate metuendus est. Alto vulnere diligens & longæ curæ cura non desit: pœnitentia crimine minor non sit: Orare impensius, diem luctu transgere, vigiliis noctes ac fluctibus aere, tempus omne lacrymosis occupare lamentationibus, solo adharere cineres in cilicio volutari ac sordibus. Non proferemus in agenda pœnitentia, atque misericordia divina mandata, ne, quod minus esse in qualitate delicti videtur, hæc satisfactione cumuletur.*

CAPUT III.

DE FUGA PECCATORUM SEU VII
EMENDATIONE.

I. **T**ertium officium Pœnitentis Peccatoris per negativam incidit, ut dirigat cor suum in rectam, in qua ante peccatum ambulaverat, quemadmodum DEVS per Jeremiam loc. sæpius cit. hortatus est. *Quia non exhibuisti membra vestra servare in iustitia, ad iustitiam nunc exhibeatis servare in iustitia in sanctificationem.* S. Augustinus consulit: *Quales imperus habebas ad iustitiam, tales habens ad Artificem Mundi.* Imò Baruch Prop. *Propter hoc gradu non contentus, amplius requirit dicens: Quia non habetis sensus vestros, ut erraretis à DEO, decies tantum iterum iterantes, requiretis eum.*

II. Porro ut hoc officium perfectè impleat